

POSTANOWIENIE

Dnia 17 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczak

w sprawie z wniosku W. S.
przy uczestnictwie M. S., G. S., T. S., L. Ł. i Miasta W.
o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 września 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika M. S.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 20 października 2020 r., sygn. akt XXVII Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od uczestnika M. S. i wnioskodawcy W. S. na rzecz Miasta W. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt 00/100) złotych tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem

zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący uczestnik M. S. powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej wynikającą z tego, że Sąd Okręgowy zastosował przepisy prawa materialnego do niedostatecznie ustalonego stanu faktycznego, co doprowadziło do błędnej subsumpcji. Wskazał również, że Sąd Okręgowy nie był w stanie prawidłowo ustalić daty, w której wnioskodawca powziął wiedzę o treści zeznań świadków testamentu ustnego złożonych w prokuraturze, a tym samym początkowej daty biegu rocznego terminu do złożenia wniosku o zmianę postanowienia spadkowego.

W judykaturze Sądu Najwyższego wskazywano wielokrotnie, że przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika skarga *prima facie* zasługuje na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarzuty oczywiście uzasadniają zasadność wniesionego środka zaskarżenia. Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter, dotyczyć konkretnych przepisów prawa i być dostrzegalne w sposób oczywisty, na pierwszy rzut oka (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156, i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18, niepubl.).

Z wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wynikało, by była ona uzasadniona, a tym bardziej by była zasadna w stopniu oczywistym.

Motywy wniosku ograniczały się do twierdzenia, że stan faktyczny został ustalony w sposób niedostateczny, co nie jest równoznaczne z wykazaniem, iż zaskarżone orzeczenie jest w sposób widoczny *prima vista* nieprawidłowe w kontekście faktycznym bądź oceny prawnej. Należało ponadto podkreślić, że postępowanie kasacyjne, jak wielokrotnie wskazywano w orzecznictwie, przy aprobacie doktryny, nie stanowi kolejnej odsłony sporu w płaszczyźnie prawidłowości oceny dowodów i dokonanych na tej podstawie ustaleń. Z materiału sprawy wynikało tymczasem, że Sąd Rejonowy uznał za niewiarygodne zeznania wnioskodawcy i uczestnika M. S. o dacie uzyskania przez wnioskodawcę wiedzy o zeznaniach złożonych przez B. S. B. i R. P., oraz że wnioskodawca nie został poinformowany o treści tych zeznań ani o zakończeniu postępowania prowadzonego przez prokuratora. Na tej podstawie Sąd uznał, że nie udowodniono zachowania rocznego terminu do złożenia wniosku o uchylenie lub zmianę stwierdzenia nabycia spadku (art. 679 § 1 k.p.c.).

Ustalenia te były podważane w apelacjach wnioskodawcy i uczestnika w ramach zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., jednak Sąd Okręgowy uznał zarzut ten za nieuzasadniony, aprobując ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego. Jakkolwiek Sąd Okręgowy skupił uzasadnienie na innym elemencie wymagającym oceny przy badaniu zasadności wniosku składanego na podstawie art. 679 § 1 k.p.c., podzielił również stanowisko Sądu Rejonowego, że nawet gdyby podstawa przytoczona we wniosku okazała się zasadna, wniosek został złożony po upływie rocznego terminu, określonego w powołanym przepisie.

Zarzucając, że doszło do naruszenia art. 679 § 1 k.p.c. skarżący kwestionował zatem w istocie ustalenia faktyczne Sądów *meriti*, które stanowiły podłoże przyjęcia, że w sprawie nie dochowano rocznego terminu do złożenia wniosku. O oczywistej zasadności skargi nie mógł w tym zakresie przesądzać fakt, że Sądy *meriti* nie ustaliły dokładnej daty dowiedzenia się przez wnioskodawcę o treści zeznań złożonych w postępowaniu karnym, mając na względzie, iż ciężar przytoczenia i udowodnienia okoliczności uzasadniających dochowanie terminu do wniesienia wniosku o zmianę lub uchylenie stwierdzenia nabycia spadku spoczywa na wnioskodawcy (por. *mutatis mutandis* postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2017 r., I CZ 62/17, niepubl.). Ustalenia stanowiące podstawę faktyczną

zaskarżonego orzeczenia są wiążące dla Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a formułowanie podważających je zarzutów - niedopuszczalne (art. 398³ § 3 k.p.c.). Zarzuty takie tym bardziej nie mogą służyć wykazaniu oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, jako przyczyny mającej uzasadniać przyjęcie jej do rozpoznania.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 w związku z art. 13 § 2 i art. 520 § 3 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw